

Sandeep Kumar, veleposlanik Republike Indije u Hrvatskoj, govori o Indijsko-hrvatskom poslovnom forumu, našim kompanijama koje posluju u njegovoj zemlji te snažnijem gospodarskom povezivanju

Političke veze s Hrvatskom su solidne, ekonomske su se vremenom izgubile

ANA BLAŠKOVIĆ
ana.blaskovic@poslovni.hr

Infobip u Indiji posluje od 2009. u sektoru pružanja SMS tehnologije, a Belupo je od 90-ih aktivan u farmaceutskom sektoru

Indija i Hrvatska formiraju poslovni forum uoči posjeta indijske ministricice za trgovinu i industriju našoj državi. O ideji koja je nastala u suradnji dviju vlada i poslovne zajednice razgovarali smo sa Sandeepom Kumarom, veleposlanikom Republike Indije u Hrvatskoj.

Danas je trgovina između Hrvatske i Indije vrlo skromna, no dvije zemlje imale su snažne veze za vrijeme bivše Jugoslavije. Koliko je tih veza opstalo?

Indija i Jugoslavija imale su robusne političke i ekonomske veze. Dok su političke s Hrvatskom ostale solidne, ekonomske su se vremenom izgubile. Danas gradimo suradnju na vezama koje su opstale, ali tražimo nova područja rasta, posebno u inovacijama i startupima, obnovljivim izvorima energije, biomasi i infrastrukturi. Primjerice, ACG Lukaps je uložio u tvornicu koja je ostvarivala gubitke, a danas ostvaruje profit i treći je najveći opskrbljivač farmaceutskih kapsula u Europi. To je model koji želimo širiti; da indijske kompanije Hrvatsku koriste kao bazu za proizvodnju i lansiranje platformu za svoje proizvode u ostatak EU, koristeći strateške luke Rijeka i Ploče. Bilateralna suradnja za projekte u trećim zemljama, može isto tako biti jedna od opcija.

U Hrvatsku dolazi indijska ministrica trgovine i industrije. Što će biti teme razgovora?

Razgovarat će se o jačanju ekonomskog aspekta bilateralnih odnosa na kreativan način i hvatanju u koštac s problemima koji predstavljaju uska grla, potrebnim mjerama, a bit će potpisan i sporazum o gospodarskoj bilateralnoj suradnji. Jedna od prepreka je i vizni režim. Indijska ambasada u roku dva dana online izdaje dozvole i po dolasku u Indiju građani dobiju vizu, no obrat-

ANTO MAGZAN/PIXSELL

ni proces u veleposlanstvu Hrvatske u New Delhiju traje 10-15 dana. Mislimo da bi s hrvatske strane trebalo biti više reciprociteta.

U kojim područjima vidite moguću ekonomsku suradnju?

Samo u 2016. strane investicije u Indiju premašile su 55 milijardi dolara, a otvoreni su gotovo svi sektori čime je vašim tvrtkama otvoreno tržište od 1,3 milijarde stanovnika. Priključite se toj onoj koji imaju kapital i znanja, posebno za razmjenu dobara u sektorima poput tekstilnog, farmaceutskog, autodijelova, električnih stajeva, transportne opreme, kemikalija i poljoprivrednih proizvoda. Hrvatska ima važne infrastrukturne tvrtke, a Indija program infrastrukturnog raz-

voja u kojem možemo primijeniti ta znanja. Ujedno, atraktivni sektori za investicije u Indiji su malo naoružanje, obnovljiva energija, itd. Moramo pronaći način za lakše povezivanje tvrtki s obje strane.

Primjetan je i porast broja turista iz Indije?

Da, indijskih turista je sve više, broj je udvostručen u 2015. Iako je baza skromna u usporedbi s Japanom ili Južnom Korejom. U Dubrovniku je sniman dio scena za film "Obžavatelj" ("Fan") s našom superzvijezdom Shah Rukh Khanom što je bilo vrlo zapaženo. Nakon toga se puno ljudi počelo raspitivati za Dubrovnik i Hrvatsku jer u Indiji filmska industrija gura turističke destinacije. To može biti jedna od

mjera koju možemo razvijati da potičemo ljude na posjete. Suradnja mora ići u oba smjera i trebala bi razviti pakete poticaja. Moj je posao poticati hrvatske proizvođače da biraju lokacije u Indiji, a indijskima već dajemo do znanja o lokacijama u Hrvatskoj.

Formirate Indijsko-hrvatski poslovni forum. Koja je njegova uloga u povezivanju dviju zemalja?

Upravo u pružanju podrške u razvoju gospodarskih i poslovnih veza. Predlažemo uspostavu prvog zajedničkog Indijsko-hrvatskog foruma tijekom posjeta indijske ministricice za trgovinu i industriju, a ideja je nastala u suradnji dviju vlada i poslovne zajednice. Vjerujemo da takav forum može dati poticaja poslovnoj interakciji i otvaranju tržišta, nadamo se, rezultirati većim obostranim investicijama, trgovini i transferu tehnologije. Forum se će sastojati od predstavnika poslovne i znanstvene zajednice s obje strane. Za početak će biti uključeni predstavnici ACG Lukapsa i InfoSysa, a s hrvatske strane to su tvrtke koje istražuju indijsko tržište kao HS Produkt, Šestan Busch, Hrvatske autoceste, Infobip, HEP, Energospektar.

Spomenuli ste interes HS Produkta i Šestan Buscha za Indiju. Imate li kakvih saznanja o tim ili drugim realizacijama?

Ne mogu o detaljima, ali znam da lobiraju s javnim i privatnim sektorom, nadamo se pozitivnom ishodu. Duro Đaković je isto tako pokazao interes za indijsko tržište za dobavu vojnih vozila.

Vrijedno je spomenuti da Infobip u Indiji posluje od 2009. u sektoru pružanja SMS tehnologije, Belupo od 1990-ih aktivan u farmaceutskom sektoru, Podravka je započela prodajne aktivnosti prošle godine, znamo da Končar razmatra izvoz električnih prijevornih sredstava. Energospektar traži potencijalne partnere u sektoru biodiesela. Svjesni smo i interesa drugih tvrtki, stoga planiramo dovesti skupinu inovatora i IT startupa iz Indije u naredna tri mjeseca.

Koliko se snažan ekonomski rast, koji je Indija ostvarila, ravnomjerno rasporedio po zemlji?

Indijsko gospodarstvo je jedno od najbrže rastućih unatoč globalnim neizvjesnostima, s rastom od 7,6 posto između 2015. i 2016. Razlike u razvijenosti se smanjuju, i to zbog pokrenutih programa koji su kreirani da premoste jaz između dijelova zemlje. Među njima su projekt "100 pametnih gradova", poticanje zapošljavanja u ruralnim krajevima, "Digital India" za kreiranje ekonomije znanja kroz digitalnu infrastrukturu i povezivanje zemlje, dok "Skill India" inicijativa teži educirati 300 milijuna mladih uglavnom iz ruralnih krajeva do 2022.

Mogu li ta iskustva biti primjenjiva na Hrvatsku?

Unatoč razlikama, naše dvije zemlje dijele sličnosti u nekim područjima. S obzirom na visoku stopu nezaposlenosti u Hrvatskoj, korisne bi bile sheme za ciljano poticanje generacijski fokusiranog zapošljavanja, zapošljavanja žena, doticanje problema odljeva mozga koje treba preokrenuti u dotok mozga. Isto tako bi trebali iskoristiti atmosferu kreativnosti i potencijala mladih u čemu je Indija jedna od najaktivnijih zemalja u svijetu. No, ne radi se samo o tome što Hrvatska može naučiti već i obratno, što Indija može naučiti od Hrvatske.

VAŠIM TVRTKAMA OTVORENO JE TRŽIŠTE OD 1,3 MILIJARDE STANOVNIKA. PRILIKA JE TO ZA ONE S KAPITALOM I ZNANJEM

Jačanje investicija u Hrvatskoj

Ivica Žigic, glavni tajnik Indijsko-hrvatskog poslovnog savjeta, govori što se očekuje od savjeta:

"Cilj nam je snaženje investicija u RH i podrška hrvatskim investicijama u Indiji, povećanje bilateralne trgovine i razmjene znanja, ali i povezivanje na području znanosti i visokih tehnologija. Hrvatska je u Indiju u 2015. izvezla 17,5 milijuna, a uvezla 104,5 milijuna eura robe, što je godišnji rast od 25%. Protokih godina bilježimo trendove i rasta i pada, što ukazuje na prostor za sustavan rad na razvoju odnosa. I hrvatske i indijske poduzetnike često koče razlike naših dvaju tržišta. Zato je osim povezivanja potencijalnih partnera naša uloga pružiti podršku u komunikaciji s institucijama. Zahvaljujući potpori Indijskog veleposlanika, Sandeepa Kumara, ali i Sabora i Vlade te dviju ministrica; indijske ministricice trgovine Nirmale Sitharaman, te ministricice gospodarstva Martine Dalić, naš Savjet postaje polazna točka za odnose gospodarstvenika obje zemalja."